

Súd: Okresný súd Trenčín
Spisová značka: 23C/154/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3116206428
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Boris Víttek
ECLI: ECLI:SK:OSTN:2019:3116206428.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trenčín v spore žalobcov 1/ C. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XXX/XX, XXX XX K. nad E., 2/ G. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XXX/XX, XXX XX K. nad E., 3/ E. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XXX/XX, XXX XX K. nad E., 4/ C. I. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XXX/XX, XXX XX K. nad E., 5/ I. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XX, XXX XX, B., 6/ S. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XX, XXX XX, B., 7/ W. I. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XXX/XX, XXX XX K. nad E., 8/ Bc. D. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XX, XXX XX K., všetci žalobcovia zast. URBÁNI & Partners s.r.o. so sídlom Skuteckého 17, 974 01 Banská Bystrica, IČO 36 646 181 proti žalovanému 1/ G. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XXX/XX, XXX XX K. nad E., zast. Mgr. Jozefom Gáplovským a 2/ Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s. so sídlom Dostojevského rad 4, 815 74 Bratislava, IČO 00 151 700 o zaplatenie 35 000 eur s príslušenstvom, takt

rozhodol:

I. Žaloba sa voči žalovanému 1/ z a m i e t a.

II. Žaloba sa voči žalovanému 2/ z a m i e t a.

III. Žalovanému 1/ s a p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi 5/ I. Q., nar. XX.XX.XXXX v rozsahu 100 %.

IV. Žalovanému 1/ sa nárok na náhradu trov konania proti žalobcom 1/, 2/, 3/, 4/, 6/, 7/, 8/ n e p r i z n á v a.

V. Žalovanému 2/ s a p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania proti žalobcom 1/, 2/, 3/, 4/, 5/, 6/, 7/, 8 v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobcovia sa žalobou doručenu súdu dňa 18.04.2016 po pripustení zmeny žaloby a vstupu ďalších strán na stranu žalobcov a žalovaného domáhali, aby súd uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 35 000 €, žalobcovi 2/ sumu 35 000 €, žalobcovi 3/ sumu 35 000 €, žalobcovi 4/ sumu 35 000 €, žalobcovi 5/ sumu 15 000 €, žalobcovi 6/ sumu 15 000 €, žalobcovi 7/ sumu 20 000 € a žalobcovi 8/ sumu 20 000 € tak, že v rozsahu plnenia jedného zo žalovaných zaniká povinnosť druhého žalovaného.

2. Uviedli, že žalobný návrh je odôvodnený od ujmy, ktorá vznikla v dôsledku smrteľného úrazu G. Q., nar. XXXX, v k.ú. B. dňa 28.02.2014, a to pri manipulácii s pracovným štvorkolesovým strojom Manitou, ktorý ovládal žalovaný 1/, ktorý bol uznaný vinný z prečinu usmrtenia zato, že spôsobil smrť manželovi žalobkyne 1/, ktorý bol zároveň synom, otcom a súrodencom žalovaných 2/-8/. K udalosti došlo tak, že žalovaný 1/ sa ako vodič vozidla Manitou bez primeraných dôvodov spoliehal, že k ohrozeniu života alebo zdravia nedôjde a svojim konaním spôsobil pád osoby z lyžice a následnú smrť na následky zranení po tomto páde. Došlo tak k neoprávnenému zásahu do práva na ochranu osobnosti osobám

blízkym usmrtenej osobe. Žalobkyňa 1/ ako blízka osoba a manželka osoby zomrelého má nárok na náhradu ujmy ako nemateriálnej škody vzniknutou smrťou tejto osoby, čím došlo k nemožnosti ďalšieho manželského a rodinného spolužitia, spoločnej budúcnosti, starostlivosti o tri maloleté deti a žalobkyňa 1/ sa ocitla v ťažkej sociálnej situácii. To všetko zanechalo u žalobkyne negatívnu stopu, obáva sa o svoju budúcnosť, o budúcnosť svojej rodiny a pociťuje najhoršie možné utrpenie v dôsledku straty manžela. U ostatných žalobcov sa jedná o deti nebohého G. Q., rodičov nebohého a súrodencov nebohého, do ktorých rodinného života bolo zasiahnuté, pričom výsledkom tohto zásahu zo strany žalovaného 1/ je, že došlo k ujme v dôsledku nezákonného zásahu do osobnostných práv. Zásah bol takej intenzity, ktorá vyžaduje potrebu priznania náhrady nemajetkovej ujmy. Deti prišli pri uvedenej nehode o milovaného otca, rozpadla sa de facto celá rodina a to vo veľmi mladom veku. Najmladší syn otca ani nespozná, nedočkajú sa spoločných radostí. Rovnako tak rodičom ako i súrodencom navrhnutá čiastka nevráti to, čo ako rodina stratila - drahého syna a brata, zmysel života rodičov, ktorý im starobe poskytoval nenahraditeľnú pomoc, oporu a istotu. Vzhľadom nato, že pracovný stroj bol poistený, žalujú ako žalovaného 2/ poisťovňu, pričom jej povinnosť nahradiť nemajetkovú umu vyvodzujú z ustanovenia § 5 zákona č. 381/2001 Z.z. Ďalej uviedol, že vozidlo nebolo v práci, pretože žalovaný 1/ mal voľno a teda vozidlo bolo prevádzkované, jazdilo po verejnej komunikácii. V danom prípade sa nejednalo o škodu spôsobenú pri pracovnej činnosti.

3. Žalobcovia označili nasledovné dôkazy: obžalobu, trestný rozkaz, výsluch žalobcov vo vzťahu k uplatnenému nároku a vzniknutej ujme, oboznámiť a pripojiť spis 1T/124/2014, zmluvu o povinnom zmluvnom poistení, vyžiadať od zamestnávateľa potvrdenie, či bol v deň tragickej udalosti žalovaný 1/ v práci.

4. Žalovaný 1/ uviedol, že žiada žalobu zamietnuť. V trestnom konaní bol právoplatne odsúdený. Ostatné skutočnosti popiera, či už sa jedná o tvrdenia skutkové alebo právne. Nespôsobil žiadnu ujmu. Na mieste nehody pracoval ako zamestnanec jeho zamestnávateľa, kde obsluhoval firemný stroj. Nebohý G. Q. si objednal manipulačné práce s predmetným strojom u zamestnávateľa a menovaný sám chcel nastúpiť do lopaty pracovného stroja. Samotný stroj bol riadne poistený v príslušnej poisťovni Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s.

5. Žalovaný 2/ uviedol, že vznáša námietku premlčania, keďže žaloba bola podaná na súde dňa 13.10.2016 a ku škodovej udalosti došlo dňa 28.02.2014, pričom poukázal na ustanovenie § 15 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z. a § 106 OZ, a uviedol, že dvojročná subjektívna lehota uplynula dňa 30.03.2016, počítajúc odo dňa smrti G. Q.. Ďalej uviedol, že v danom prípade nehradí poisťovateľ škodu z dôvodu uvedeného v § 5 ods. 1 písm. g) zákona č. 381/2001, v zmysle ktorého sa nehradí škoda spôsobená pracovnou činnosťou stroja ako pracovného stroja s výnimkou škody spôsobenej jeho jazdou, pričom v poisťovej zmluve sa výnimky z tohto ustanovenia nedohodli. Ďalej namieta, že nemajetkovú ujmu nemožno pokladať za škodu, ktorá by mala byť hrazená v rámci poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou vozidla.

6. Žalovaný 1/ označil nasledovné dôkazy: vyúčtovanie flotily, s vyúčtovanie poistného, výsluch žalovaného 1/, výsluch spoločnosti Kolman ,s.r.o.

7. Žalovaný 2/ označil nasledovné dôkazy : flotilovú poistnú zmluvu, návrh na uzatvorenie poisťovej zmluvy.

8. Súd vykonal dokazovanie listinami zo spisu sp. zn.1T/124/2014, a to odpoveďou na lustráciu v registri priestupkov na č. l. 166, správou o povesti na č. l. 172, trestným rozkazom 1T/124/2015-155, sťažnosťou na č. l. 9, zápisnicou o výsluchu obvineného na č. l. 13 -17, zápisnicu o výsluchu svedka na č. l. 18-22, zápisnicou o výsluchu svedka na č.l. 26 -28, zápisnica o výsluchu svedka na č. l. 29 -32, zápisnicou o výsluchu svedka na č. l. 33 -36, zápisnicou o výsluchu svedka na č. l. 38 - 41, zápisnicou o výsluchu svedka č. l. 42 - 46, zápisnicou o výsluchu svedka na č. l. 47 - 49, zápisnicou o výsluchu svedka na č. l. 54 -56, zápisnicou o výsluchu svedka na č. l. 57 -59, zápisnicou o výsluchu svedka na č. l. 60 -62 -, zápisnicou o výsluchu svedka č.l. 63 - 66 , zápisnicou o výsluchu svedka na č. l. 68 -72 , zápisnicou o výsluchu svedka na č. l. 73 -76, zápisnicou o trestnom oznámení na č. l. 78 -79, dodatkom na č.l. 80, lekárskou správou na č. l. 93, dohodou o vykonávaní práce na č. l. 96, protokolom z technickej prehliadky na č. l. 98, preukazom obsluhy na č. l. 99, potvrdením o opakovanom školení obslúh stavebných strojov, odpoveďou inšpektorátu práce na č. l. 108-110, odpisom z registra trestov na č. l. 111. Súd ďalej vykonal

dokazovanie listinami obžalobou na č. I. 4,5,6, listinou o vyúčtovaní flotily, vyúčtovaní poistného na č. I. 19 - 20, poistnou zmluvou s dodatkom a sadzobníkom na č. I. 67 - 71, odpoveďou spoločnosti Kolman na č. I. 74, návrhom na uzatvorenie poistnej zmluvy č. I. 92, všeobecnými poistnými podmienkami Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., výsluchom žalobcu 5/ a žalovaného 1/ a zistil nasledovný skutkový a právny stav:

9. Z trestného rozkazu Okresného súdu Trenčín č.k. 1T/124/2014-155 zo dňa 14.11.2014 právoplatným, čo do výroku o vine a treste, ktorým bol žalovaný 1/ uznaný vinným pre prečin usmrtenia je preukázané, že dňa 28.02.2014 v čase od 08.00 hodiny do 08.45 hodiny v katastrálnom území obce B., časť Y. B. na lesnom poraste číslo XXX vo svahu pri manipulácii s pracovným štvorkolesovým strojom Manitou typového označenia MUT 1330 SLT, rok výroby 2000, výrobného čísla XXXXXXX-XXXX, tento stroj žalovaný 1/ ovládal z jeho kabíny na základe Preukazu obsluhy stavebných strojov číslo XXXXX s Potvrdením o opakovanom školení strojníkov stavebných strojov zo dňa 28.10.2010 a posledným opakovaným školením zo dňa 29.10.2012 s platnosťou potvrdenia o absolvovaní opakovaného školenia 24 mesiacov, pri ktorom ovládanie stroj umiestnil jeho troma kolesami na pevnej vedľajšej ceste s kamenistým povrchom a štvrtým kolesom, pravým predným, v miernom svahu, s vysunutím ľavej prednej pätky k stabilizácii stroja na zemi, mu do lyžice slúžiacej na prenos, nakládku a vykládku materiálu, nie osôb, nachádzajúcej sa na konci teleskopického ramena ovládaného hydraulikou, dobrovoľne nastúpil poškodený G. Q., ktorého postupným vysunutím teleskopického ramena nadoraz zdvihol do výšky 5 metrov nad úroveň svahu, kde chcel poškodený z lyžice pripraveným lanom priviazať strom, pričom pri natiahnutí sa poškodeného rukami dopredu k stromu sa začal stroj zvažovať doľava a spolu s ramenom a lyžicou sa prevraciať na ľavý bok, kedy poškodený vypadol z lyžice na pevnú kamenistú vedľajšiu cestu vedľa stroja, obvinený stihol pred pádom z kabíny stroja vyskočiť, ktorý pád spôsobil poškodenému polytraumu s hemoragicko-traumatickým šokom, vnútrolebečné subarachnoideálne krvácanie, nestabilnú kominutívnu zlomeninu tela a oblúka stavca L1 so zúžením miešneho kanála, zlomeninu prednej hornej hrany tela stavca L3, zlomeninu stavca S4, S5 a krížovej kosti bez dislokácie, pomliaždenie pľúcneho tkaniva s pneumotoraxom vľavo, vnútrobrušné krvácanie, ktoré zranenia spôsobili aj po cielej antibiotickej liečbe, inotropnou podporou obehu a umelou pľúcnou ventiláciou ťažkú sepsu so zlyhaním obličiek, v dôsledku čoho dňa 31.03.2014 vo Fakultnej nemocnici P. na následky týchto zranení a s tým súvisiacim obojstranným zápalom pľúc zomrel, čím žalovaný 1/ zanedbal bezpečnosť a ochranu zdravia pri manipulácii a obsluhu pracovného stroja Manitou typového označenia MUT 1330 SLT, rok výroby 2000, výrobného čísla XXXXXXX-XXXX, najmä použitím lyžice nachádzajúcej sa na konci teleskopického ramena na prepravu osoby G. Q. do výšky, umiestnením stroja na nerovnom zemskom povrchu, jeho riadnym nezabezpečením proti prevráteniu, spoliehajúc sa na prácu počas predchádzajúcich dvoch dní, kedy mu bežne vstupovali osoby do lyžice a on ich dvíhal do výšky výsuvným ramenom za účelom priviazania stromu lanom, bez toho aby došlo k poškodeniu zdravia osôb, sa aj dňa 28.02.2014 bez primeraných dôvodov obvinený spoliehal, že k ohrozeniu života alebo zdravia osoby nedôjde, vedelo možnosti vzniku takéhoto škodlivého následku z jeho doterajších zamestnaneckých skúseností z obsluhy stavebných strojov a oprávnenia takýto stroj obsluhovať, avšak bez primeraných dôvodov možnosť ohrozenia života a zdravia osôb vylúčil a svojim konaním spôsobil pád osoby z lyžice a následnú smrť v zdravotníckom zranení na následky zranení po tomto páde.

10. Z výpisu zo živnostenského registra vyplýva, že I. Q., žalobca 5/, je podnikateľ okrem iného v predmete podnikania služby v rámci lesníctva a ťažby dreva.

11. Zo Zmluvy o vykonaní práce je preukázané, že dňa 21.02.2014 uzavrelo Lesné družstvo B. ako objednávateľ, za ktoré konal O. Y. s I. Q., žalobcom 5/, ako zhotoviteľom Zmluvu o vykonaní práce, na základe ktorej bol objednávateľ poverený na výrez rizikového dubového porastu č. XXX v Y. B. v časti Y.. Po skončení prác bol zhotoviteľ povinný vyčistiť miesto výrezu odvozom stromov a konárov.

12. Z výsluchu O. Y. v trestnom konaní je preukázané, že O. Y. bol predsedom urbáru v B., predsedom Lesného pozemkového spoločenstva v B. a Urbárskeho spoločenstva. Oslovil niekoľko firiem o vyrezanie týchto dubov v tejto rizikovej oblasti, avšak nikto to nechcel robiť, pretože sa im to zdalo byť rizikové miesto. S I. Q. najstarším sa dohodli na výreze stromov a ten si povolenie od neho prevzal. Dňa 24.02.2014 vydal doklad o pôvode dreva a jednalo sa o výrez rizikových stromov v poraste č. XXX na svahu v blízkosti bytoviek. Uvedený svedok videl ako G. Q. nastúpil do lyžice stroja Manitou, ktorý stál na svahu. Následne videl ako sa stroj začal nakláňať a následne sa prevrátil.

13. Z výsluchu žalobcu 5/ v konaní sp. zn. 23C/154/2016 vyplýva, že na mieste smrteľnej udalosti boli preto, lebo ich oslovil Urbariát, aby vyrezali asi 150 ks dubov. Takisto tam šli preto, lebo potrebovali drevo. Medzi lesným družstvom a nimi bola dohoda, že si mohli zobrať všetko drevo ako odmenu. Až do smrteľnej udalosti so žalovaným na uvedenom mieste zrezali asi 4 stromy. Žalovanému 1/ dali z výrubu nejaké stromy. Na mieste udalosti sa žalovaný 1/ nachádzal už tri dni pred smrteľnou udalosťou, pričom prvý deň zarovnával so strojom Manitou cestu, aby sa mohli k dubom priblížiť, nakoľko na ceste bol násyp a stromy boli ďalej, aby sa namiesto výrubu dostali s traktorom. V trestnom konaní na svojom výsluchu ďalej uviedol, že v tom čase zrezali duby v Y. B., pričom im pomáhal G. C. - žalovaný 1/ so svojim synom. Povolenie na výrub dostal od Lesného družstva B., konajúce v zast. O. Y.. Na práce sa dohodli nebohý jeho syn G. so žalovaným 1/, že požičajú pracovný stroj z K. nad E.. Tým pracovným strojom si pomáhali pri uväzovaní stromov. Odmenou za prácu bolo pre žalovaného 1/ vlečka dreva.

14. Žalovaný 1/ na svojom výsluchu v konaní sp. zn. 23C/154/2016 uviedol, že ho oslovil nebohý G. Q., že pôjdu zrezať stromy, pričom nekomunikoval o tom so žalobcom 5/. G. Q. mu povedal, že treba vyrezať drevo od urbariátu. Na mieste pracoval tri dni, pričom prvý deň robili cestu. O tom, čo budú rezať sa dohadoval s G. Q. a jeho synom. Na predmetnom mieste bol pomáhať nakladať drevo, nakoľko G. Q. si chcel od zamestnávateľa požičať stroj, pričom v uvedený deň si zobral dovolenku, nakoľko zamestnávateľ uviedol, že stroj Q. požičia, len ak ho bude používať žalovaný 1/. V trestnom konaní uviedol, že po smrteľnej udalosti, im žalobca 5/ povedal, že ešte treba zrezať posledný strom, ktorý sa nepodaril nebohému G. Q. priviazať. Skutočnosť, že po nehode ešte išli tento strom zrezať potvrdil, v trestnom konaní na výsluchu C. X. a I. Q., nar. XXXX.

XX. Patrik C. na svojom výsluchu v trestnom konaní uviedol, že bol pri zrezávaní stromov spolu so svojim otcom - žalovaným 1/ pomáhať G. Q., ktorý ho o to požiadal. Potom čo sa stala nehoda im žalobca 5/ povedal, že treba ešte zrezať posledný strom, keďže už bol podrezaný.

16. Z uvedeného vyplýva, že žalobca 5/ mal na základe zmluvy o vykonaní práce zabezpečiť výrez predmetného dubového porastu, za čo si mohol nechať zrezané drevo. Žalovaného 1/ za účelom vykonania prác oslovil nebohý G. Q., pričom žalovaný 1/ okrem samotného zrezávania stromov aj niekoľko dní pred smrteľnou udalosťou vykonával práce, spočívajúce v zarovnaní cesty, čím sa zabezpečilo, aby sa na miesto výrezu dostal traktor, teda žalovaný 1/ na uvedenom mieste nebol náhodou, ale úmyselne, aby vykonával práce potrebné na zrezanie predmetného dubového porastu, o čom mal žalobca 5/ vedomosť, keď bol v deň smrteľnej nehody prítomný na mieste výrezu, dni pred smrteľnou udalosťou vykonávali so žalovaným 1/ takisto výrub stromov a zarovnanie cesty, pričom uvedenú vedomosť žalobcu 5/ o prácach vykonávaných žalovaným 1/ dokladá aj výpoveď žalobcu 5/, že sa na práce dobíjal ako zmija a že s ním zrezali do smrteľnej udalosti asi 4 stromy, či s ním zarovnávali cestu, za čo dal žalovanému 1/ stromy.

17. Z vyúčtovania flotily, z flotilovej poisťovnej zmluvy, jej dodatku č. 1, zoznamu vozidla a všeobecných poisťovacích podmienok, vyplýva, že pracovný stroj Manitou, t.j. stroj pri ktorého obsluhovaní došlo k smrteľnej udalosti bol v čase tejto udalosti poistený v zmysle zákona č. 381/2001 Z.z. za škodu spôsobenú jeho prevádzkou u žalovaného 2/ ako poisťovateľom, pričom z poisťovnej zmluvy ani poisťovacích podmienok nevyplýva, že by sa poisťník a poisťovateľ dohodli na tom, že poisťník nahradí za poisťného aj škodu spôsobenú pracovnou činnosťou motorového vozidla ako pracovného stroja.

18. Z lustrácie Sociálnej poisťovne vyplýva, že žalovaný 1/ bol zamestnancom spoločnosti Kolman s.r.o., pričom v čase smrteľnej udalosti mal dovolenku, čo preukazuje vyjadrenie zamestnávateľa žalobcu.

19. Súd nevykonal výsluch ostatných žalobcov, nakoľko sa netýkali základu nároku, ale jeho výšky, pričom žalobcovia na pojednávaní uviedli, že iné dôkazy ohľadom základu nároku nežiadajú vykonať. Výsluch spoločnosti Kolman, s.r.o. navrhovaný žalovaným 1/ súd nevykonal, nakoľko ho pokladal za nadbytočný, keď už z vykonaného dokazovania vyplynulo, že základ nároku nie je daný, teda ohľadom tohto právneho záveru žalovaný 1/ dôkazné bremeno uniesol, a nebolo potrebné k tejto skutočnosti vykonávať ďalšie dôkazy.

20. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka (ďalej tiež „OZ“), fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

21. Podľa § 13 ods. 1 OZ, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadostučinenie.

22. Podľa § 13 ods. 2 OZ, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

23. Podľa § 13 ods. 3 OZ, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

24. Podľa § 420 ods. 2 OZ, škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú; ich zodpovednosť podľa pracovnoprávných predpisov nie je tým dotknutá.

25. Podľa § 427 ods. 1 OZ, fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky.

26. Podľa § 427 ods. 2 OZ, rovnako zodpovedá aj iný prevádzateľ motorového vozidla, motorového plavidla, ako aj prevádzateľ lietadla.

27. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z., poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poisťovnej zmluve.

28. Podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z., poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení

29. Podľa § 5 ods. 1 písm. g) zákona č. 381/2001 Z.z., ak poisťovateľ neustanovuje inak, poisťovateľ nenahradí za poisteného škodu, ak ide o g) zodpovednosť za škodu, spôsobenú pracovnou činnosťou motorového vozidla ako pracovného stroja s výnimkou škôd zapríčinených jeho jazdou.

30. V danom prípade sa žalobcovia ako blízke osoby domáhajú náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá im bola spôsobená úmrtím G. Q., v dôsledku konania žalovaného 1/, nakoľko došlo k neoprávnenému zásahu do ich osobnostných práv, t.j. najmä práva na rodinný život a zásahu do ich súkromia. Ustanovenie § 420 ods. 2 OZ dopadá na prípady, kedy konkrétnu činnosť, pri ktorej vznikla škoda alebo nemajetková ujma, vykonáva právnická či fyzická osoba prostredníctvom iných osôb, ktoré ku svojej činnosti využíva. Táto zodpovednosť právnickej či fyzickej osoby sa uplatní nielen v prípadoch, kedy bola škoda alebo nemajetková ujma spôsobená ich zamestnancom, ale aj vtedy, ak bola spôsobená inými osobami, ktoré tento subjekt použil tejto činnosti. Nie je tak podmienkou zmluvný vzťah toho, kto škodu priamo spôsobil voči tejto fyzickej či právnickej osobe. Použitá osoba nevykonáva činnosť pod vlastným menom, ale pre právnickú či fyzickú osobu a v jej záujme. Podstatné je, či konanie toho, kto škodu spôsobil, má miestny, časový a vecný vzťah k plneniu činnosti používajúcej osoby v rámci jeho činnosti, teda či nešlo o konanie, ktorým škodca sledoval svoj vlastný záujem; rozhodujúci je vnútorný (účelový) vzťah konania, pri ktorom vznikla škoda, k činnosti používajúcej osoby. Priama zodpovednosť toho, kto škodu spôsobil, nastáva iba v prípade, že jeho konanie, ktorým bola škoda spôsobená, nemalo vzťah k činnosti používajúcej osoby. Pokiaľ bol neoprávnený zásah do osobnostných práv fyzickej osoby spôsobený niekým, kto bol použitý inou osobou na realizáciu činnosti tejto osoby, považuje sa takýto zásah za zásah spôsobený priamo používajúcou právnickou či fyzickou osobou na základe analógie § 420 ods. 2 OZ uvedenej v § 853 OZ, teda aj v prípade vzniku nemajetkovej ujmy, t.j. nezákonného zásahu do osobnostných je potrebné aplikovať ustanovenie § 420 ods. 2 OZ za predpokladu, že k uvedenému zásahu došlo pri činnosti vykonávanej pre inú právnickú či fyzickú osobu, pričom pre posúdenie, či išlo o takúto činnosť, je určujúca existencia miestneho, časového a vecného vzťahu k plneniu danej činnosti (napr. rozhodnutie Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 25 Cdo 1855/2012 zo dňa 25.06. 2013, obdobne napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 228/2012 z dňa 26.09. 2013)

31. Z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že žalovaný 1/ porušením svojej povinnosti spôsobil smrť G. Q., teda že smrť G. Q. nastala v príčinnej súvislosti s porušením povinnosti žalovaného 1/, ktorý zanedbal bezpečnosť a ochranu zdravia pri manipulácii a obsluhu pracovného stroja C. typového označenia MUT 1330 SLT, rok výroby 2000, výrobného čísla XXXXXXXX-XXXX, najmä použitím lyžice nachádzajúcej sa na konci teleskopického ramena na prepravu osoby, vynesenie nebohého do výšky, umiestnením stroja na nerovnom zemskom povrchu, jeho riadnym nezabezpečením proti prevráteniu, spoliehajúc sa na prácu počas predchádzajúcich dvoch dní, kedy mu bežne vstupovali osoby do lyžice a on ich dvíhal do výšky výsuvným ramenom za účelom priviazania stromu lanom, bez toho aby došlo k poškodeniu zdravia osôb, sa aj dňa 28.02.2014 bez primeraných dôvodov obvinený spoliehal, že k ohrozeniu života alebo zdravia osoby nedôjde, vedelo možnosti vzniku takéhoto škodlivého následku z jeho doterajších zamestnaneckých skúseností z obsluhy stavebných strojov a oprávnenia takýto stroj obsluhovať, avšak bez primeraných dôvodov možnosť ohrozenia života a zdravia osôb vylúčil a svojim konaním spôsobil pád osoby z lyžice a následnú smrť v zdravotníckom zranení na následky zranení po tomto páde. Uvedené vyplýva zo skutkovej vety trestného rozkazu, ktorý má povahu odsudzujúceho rozsudku, a ktorým je súd viazaný. V zásade platí, že v takomto prípade osoba, ktorá porušením svojej povinnosti spôsobilá smrť zodpovedá za tento zásah poškodeným. Výnimku však, ako bolo vyššie uvedené predstavuje ustanovenie § 420 ods. 2 OZ, v zmysle ktorého tieto osoby za škodu, resp. za zásah do osobnostných práva nezodpovedajú, ak škoda či protiprávny zásah do osobnostných práv bol spôsobený pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Teda v prípade, ak škodu spôsobila tzv. použitá osoba, tak tá za škodu či neoprávnený zásah do práva na ochranu osobnosti nezodpovedá, ale za tento zásah zodpovedá tá osoba, ktorá ju pritom použila. O použitú osobu sa nejedná iba v prípadoch, ak vykonáva pre inú osobu činnosť na základe pracovnej či inej zmluvy, ale aj v ostatných prípadoch, ktoré spĺňajú podmienku, že činnosť použitých je vykonávaná pri činnosti fyzickej osoby, pre ktorú použité osoby konajú. K ustáleniu, či sa v danom prípade jedná o použitú osobu postačuje, ak použitá osoba vykonáva prácu v záujme používajúcej osoby. Podstatné je, či konanie toho, kto škodu spôsobil, má miestny, časový a vecný vzťah k plneniu činnosti používajúcej osoby v rámci jej činnosti, teda či nešlo o konanie, ktorým škodca sledoval svoj vlastný záujem; rozhodujúci je vnútorný (účelový) vzťah konania, pri ktorom vznikla škoda, k činnosti používajúcej osoby. Priama zodpovednosť toho, kto škodu spôsobil, nastáva iba v prípade, že jeho konanie, ktorým bola škoda spôsobená, nemalo vzťah k činnosti používajúcej osoby.

32. V danom prípade žalovaný 1/ nekonal pri činnosti, pri ktorej došlo k úmrtiu G. Q. sledujúce svoje vlastné záujmy, ale vo vzťahu k činnosti žalovaného 5/, ktorý sa ako zhotoviteľ, vykonávateľ prác, na základe zmluvy uzavretej s lesným družstvom zaviazal vyrábať predmetný dubový porast, pričom v rámci tejto činnosti došlo k úmrtiu G. Q.. Činnosť žalovaného 1/ bola vykonávaná pre žalobcu 5/ v súvislosti s výrubom stromov a to nie len tou činnosťou, pri ktorej došlo k smrtelnej udalosti, ale už aj niekoľko dní predtým, keď za účelom umožnenia odvozu stromov a zabezpečenia prístupu traktoru na miesto výrubu zarovnával cestu s predmetným strojom Manitou a neskôr predmetný stroj Manitou použil na to, aby nebohého G. Q. priblížil k stínanému dubu. Na závere, že žalovaný 1/ nezodpovedá v zmysle § 420 ods. 2 OZ za smrť G. Q., ale za smrť zodpovedá žalobca 5/ nemení nič, že na uvedenú prácu bol oslovený nebohým G. Q., nakoľko podstatné je to, že činnosť žalovaného 1/ mala miestny, časový a vecný vzťah k úlohe žalobcu 5/ na základe zmluvy o vykonaní práce, ktorý oblasti spracovania ťažby dreva podniká, a za uvedenú činnosť-výrub porastu, mu bola poskytnutá odmena si vyťažené drevo ponechať, keďže smrteľná udalosť nastala v mieste zazmluvného výrubu stromov, v čase kedy sa výrub stromov vykonával a pri činnosti, ktorú na základe zmluvy s lesným družstvom vykonával žalobca 5/, ktorou bol výrub dubového porastu, keď smrteľná udalosť nastala pri priväzovaní vyrubovaného dubu. Vzhľadom nato, že žalovaný 1/ v zmysle § 420 ods. 2 OZ za smrť G. Q. a teda aj zásah do osobnostných práv žalobcov jeho smrťou spôsobený, súd žalobu voči žalovanému 1/ zamietol.

33. V danom prípade sa nejednalo o nezáväznú susedskú výpomoc, nakoľko žalobca 5/ sa k výrezu dubového porastu zaviazal zmluvou, ktorá stanovovala jeho povinnosť vykonať výrez ako i odviezť všetko drevo, čo bola odmena za výrez.

34. K náhrade škody žalovaným 2/. V danom prípade bol stroj Manitou poistený za zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla u žalovaného 2/, pričom v zmysle § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. má poistený, ktorým je osoba, ktorá zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou vozidla, nárok, aby za neho poisťovňa hradila škodu na zdraví, pričom škodou sa rozumie aj nemajetková ujma za zásah do osobnostných práv, pričom v spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne

legitimovaná (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. júla 2017 sp. zn. 6 MCdo 1/2016 publikovaný v

Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 8/2018). Z uvedeného zákonného ustanovenia je však výnimka uvedená v § 5 ods. 1 písm. g) zákona č. 381/2001 Z.z., v zmysle ktorej poisťovňa takúto povinnosť nemá, ak škoda bola spôsobená pracovnou činnosťou motorového vozidla ako pracovného stroja s výnimkou škôd zapríčinených jeho jazdou, ak poistná zmluva neustanovuje inak. V danom prípade poistná zmluva nestanovovala výnimku z uplatnenia tejto zásady, teda v prípade, ak bola škoda spôsobená činnosťou vozidla Manitou ako pracovného stroja s výnimkou jeho jazdy za škodu žalovaný 2/ nezodpovedá. V čase smrteľnej udalosti vozidlo nevykonávalo pohyb kolesami, teda nejazdilo, ale stálo a preto udalosť nebola spôsobená jeho jazdou, keďže ako vyplýva zo skutkovej vety trestného rozkazu či napr. z výsluchu O. Y., vozidlo už bolo umiestnené vo svahu a stálo.

35. Za pracovnú činnosť vylučujúcu zodpovednosť poisťovne v zmysle § 5 ods. 1 písm. g) zákona č. 381/2001 Z.z. je potrebné považovať takú činnosť, pri ktorej vozidlo svojim ramenom dvíhalo usmrteného G. Q., pričom sa v dôsledku jeho riadneho nezabezpečenia proti prevráteniu prevrátilo, nakoľko v danom prípade slúžilo na vykonanie práce spočívajúcej k umožneniu dosiahnuť priviazanie stromu pri jeho zrezávaní. Teda k smrteľnej udalosti došlo pri práci, ktorou malo byť spilovanie stromov, keď vozidlo bolo na dosiahnutie tohto cieľa použité. Z uvedeného dôvodu tak žalovaný 2/, nemá povinnosť nahradiť škodu, či nemajetkovú ujmu za neoprávnený zásah do osobnostných práv, nakoľko vozidlo nevykonávalo pri pracovnej činnosti jazdu a v poistnej zmluve nebola dojednaná výnimka z ustanovenia § 5 ods. 1 písm. g) zákona č. 381/2001 Z.z.

36. K námietke premlčania vnesenej žalovaným 2/ súd dodáva, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je osobným právom majetkovej povahy vyjadriteľným peňažným ekvivalentom a podliehajúcim premlčaniu vo všeobecnej trojročnej lehote počítanej od okamihu zásahu do práv fyzickej osoby na ochranu osobnosti. Počiatok plynutia všeobecnej trojročnej premlčacej doby náhrady za nemateriálnu ujmu je podľa § 101 OZ je viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilého porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 17. 2. 2011, sp. zn. 5 Cdo 265/2009). Z uvedeného vyplýva, že v prípade náhrady nemajetkovej ujmy, aj keď sa jedná o škodu v zmysle zákona č. 381/2001 Z.z. sa uplatňuje trojročná, avšak nie dvojročná lehota v zmysle § 106 OZ, ktorá sa uplatňuje na materiálnu ujmu a ušlý zisk. Z uvedeného dôvodu bola žaloba voči žalovanému 2/ podaná včas, teda v trojročnej premlčacej lehote, keďže smrteľná udalosť nastala dňa 28.02.2014 a Návrh na pristúpenie žalovaného 2/ bol podaný na súde dňa 13.10.2016, t.j. v lehote troch rokov od smrteľnej udalosti, teda námietka premlčania nebola dôvodná.

37. Podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej tiež „CSP“), súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

38. Žalovaný 1/ mal v konaní plný úspech, keď súd žalobu v celom rozsahu voči nemu zamietol, a preto má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% voči žalobcom. Nakoľko však výslovne uviedol, že okrem žalobcu 5/ si trovy konania voči ostatným žalobcom neuplatňuje, súd mu priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% iba voči žalobcovi 5/ a voči ostatným neúspešným žalobcom mu náhradu trov konania nepriznal.

Žalovaný 2/ mal v konaní plný úspech, keď súd žalobu v celom rozsahu zamietol voči nemu, a preto mu súd priznal právo na plnú náhradu trov konania všetkým proti žalobcom

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Trenčín v troch vyhotoveniach.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisová značka konania), proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.